

Handleiding voor het Voortgezet Onderwijs en
het Middelbaar Beroepsonderwijs
Handle with Care regio Hart van Brabant

Versie 14 juli 2023

Inhoudsopgave

1. Achtergrondinformatie Handle with Care	3
2. Voorbereiding op school	5
3. Meest gestelde vragen	6
4. Voorbeelden	9
5. Steun bieden.....	10
6. Veilig Thuis en Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.....	11
7. Brief voor ouders	14
8. Brief voor leerlingen	15
9. Tekst voor op website of schoolgids	17
10. Werkproces Handle with Care.....	18
11. Bescherming persoonsgegevens	19
12. Rechten van betrokkenen	20
13. Monitoring.....	22
14. Werkgroep.....	23

1. Achtergrondinformatie Handle with Care

Wat is Handle with Care?

Handle with Care is een initiatief om kinderen die thuis betrokken zijn bij huiselijk geweld snel te steunen om zo de korte en lange termijneffecten van huiselijk geweld tegen te gaan. Handle with Care richt zich op snelle sociale steun op school voor kinderen van vier tot achttien jaar die te maken hebben met huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit betekent dat het kind steun krijgt na het incident in de thuissituatie. School is voor veel kinderen een veilige plek en docenten zijn over het algemeen goed in staat gepaste steun te bieden (en beschouwen dat ook als hun taak), maar dan moeten ze wel weten dat er thuis iets speelt.

Waarom Handle with Care?

In elke schoolklas in Nederland zitten kinderen die huiselijk geweld of kindermishandeling meemaken. Bij sommige kinderen is dat geweld zo ernstig dat de politie eraan te pas komt. Door het geweld thuis voelen kinderen zich onveilig en zijn zij ook op andere plekken op hun hoede voor gevaar. De stress die deze kinderen meedragen laten ze niet achter bij het schoolhek, maar nemen ze mee de klas in. Vaak weet niemand hiervan waardoor deze kinderen geen steun krijgen. Zonder steun komen kinderen niet aan leren toe en lopen ze het risico op latere leeftijd bijvoorbeeld depressief, verslaafd of zelf gewelddadig te worden.

Aanpak Hart van Brabant

De aandacht voor kinderen op school die thuis getuige of betrokken zijn bij huiselijk geweld is aanleiding voor het project 'Handle with Care'. De Taskforce Kindermishandeling heeft hier het initiatief voor genomen. Ook past het in de regionale aanpak Huiselijk geweld en Kindermishandeling. Daarin is vastgelegd dat gemeenten zich inzetten om huiselijk geweld en kindermishandeling te voorkomen en duurzaam te stoppen. Eerder en sneller erbij zijn is een van de programmalijnen waarin Handle with Care is opgenomen.

De werkwijze

De Handle with Care werkwijze is simpel. Als de politie aan de deur komt vanwege een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling in een gezin met kinderen wordt er een Handle with Care signaal naar de school gestuurd. Dit kan omdat de politie een melding doet bij Veilig Thuis en daarbij ook aangeeft dat er kinderen aanwezig waren (HwC informatie). Het Handle with Care signaal bevat alleen de naam en geboortedatum van het kind en het codewoord Handle with Care. Veilig Thuis stuurt deze informatie naar de gemeente (leerplicht), zodat aangezien leerplicht weet waar het betreffende kind op school zit. Leerplicht mailt dit signaal door naar de juiste school, zodat de onderwijscoördinator/zorgcoördinator contact kan hebben met de betreffende leerling om na te gaan waar de leerling behoefte aan heeft.

Mogelijk geweld in gezin, politie komt ter plaatse

Politie stelt geweld vast en maakt een melding

Veilig Thuis ontvangt de melding en HwC informatie

De gemeente gaat na waar het kind op school zit en stuurt HwC aan school

De school biedt sociale steun aan de leerling.

Steun bieden

Steun is afhankelijk van de behoefte van een kind. Het kan bestaan uit wat extra aandacht, ruimte voor rust en bijvoorbeeld flexibiliteit met toetsen. Het feit dat er aandacht en erkenning voor een

kind is, is vaak voldoende om de natuurlijke veerkracht van een kind te versterken en zo de gevolgen van het geweld te verminderen.

Om welke kinderen gaat het?

Het gaat om alle kinderen van 4 tot 18 jaar die wonen in de regio Hart van Brabant. Tot deze regio behoren de gemeenten¹ Dongen, Gilze en Rijen, Goirle, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Oisterwijk, Tilburg en Waalwijk. Dus ook kinderen die wonen in de regio Hart van Brabant wonen, maar die onderwijs volgen in een andere regio.*

** Met de scholen buiten de regio Hart van Brabant zullen op een wat later tijdstip afspraken zijn gemaakt.*

Meer informatie?

Op de website <https://expertisecentrum-hgkm.nl/themas/handle-with-care/> vindt u informatie en filmpjes.

¹ De gemeente Heusden behoort ook tot de regio Hart van Brabant en wil ook meedoen. Aangezien Heusden niet onder het politiedistrict Hart van Brabant valt, is het op dit moment niet mogelijk om signalen van leerlingen uit de gemeente Heusden door te geven aan scholen. We zetten ons wel in dat dit in een latere fase wel mogelijk zal worden. De gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau zijn ook toegetreden tot de regio Hart van Brabant. Aangezien deze gemeenten bij een andere leerplicht zijn aangesloten, is het nu nog niet mogelijk dat de scholen uit deze gemeenten mee kunnen doen. Ook hiervoor vinden gesprekken plaats om dit wel mogelijk te maken.

2. Voorbereiding op school

Een goede voorbereiding op alle scholen is belangrijk voor een succesvolle implementatie van Handle with Care.

Intern werkproces:

1. De school maakt specifiek voor dit project een e-mailadres aan volgens de volgende manier: (sub)BRIN nummer HwC@domeinnaamschool.nl en mailt met de contactgegevens van diegene die de mail uitleest naar hwc@tilburg.nl;
2. De school wijst de collega('s) aan die de Handle with Care email iedere ochtend voor de schooldag begint controleert (de ontvanger(s) van het signaal) (in de praktijk is dit meestal de ondersteuningscoördinator (VO)/ zorgcoördinator (MBO), een ontvangstbevestiging mailt aan Leerplicht en het signaal verwijdert uit de mailbox en uit de prullenbakitems;
3. De school wijst een achterwacht voor de ontvanger(s) aan;
4. Vast stellen wie er steun biedt:
 - a) Op het VO/MBO neemt de ontvanger contact op met het kind om aan hem of haar te vragen hoe er steun geboden kan worden en of er andere volwassenen zijn op school die het signaal mogen ontvangen (bijv. de mentor);
5. De school legt het bovenstaande vast in het interne werkproces op uitvoerend niveau.

Inhoudelijk:

1. Alle betrokken personeelsleden zijn geïnformeerd over het project;
2. Alle betrokken personeelsleden zijn geschoold in het bieden van steun.

Formeel:

1. De (G)MR stemt in met de uitvoering en werkwijze van het project. Voor het MBO dient de leerlingenraad in te stemmen. Het advies is verder om de OR te informeren;
2. De school informeert alle ouders/ leerlingen over het project via brieven, opname van het project in de schoolgids en op de website van school;
3. Het convenant wordt op bestuurlijk niveau ondertekend.

-

3. Meest gestelde vragen

1- *Wanneer krijgen scholen een handle with care signaal?*

Scholen krijgen een handle with care signaal wanneer

- de politie langs is geweest voor een incident waarbij sprake is van geweld in afhankelijkheidsrelaties (huiselijk geweld en kindermishandeling) en waarbij kinderen betrokken zijn.
- Het streven is om zo snel mogelijk na het incident het HwC signaal door te geven, bij voorkeur de dag na het incident.
- Het kan voorkomen dat de politie langer nodig heeft om het signaal door te geven. Dan zal het HwC signaal ook later binnenkomen bij scholen. Neemt niet weg dat het bieden van steun aan kinderen dan nog steeds relevant kan zijn.

2- *Leg je als school contact met ouders als je een HwC signaal hebt gekregen?*

Het doel van het project is steun bieden aan het kind. Het gesprek met de ouders is wenselijk, maar niet verplicht. Elke school maakt hierover zelf afspraken of zij contact opnemen of niet. Het is wenselijk want:

- a. Ouders weten dat school een Handle with Care signaal heeft gekregen en dat de docent of ondersteuningscoördinator hierover met het kind praat.
- b. Het is steunend voor het kind als school en ouders hierover ook kort contact met elkaar hebben. Het kind kan anders tussen school en ouders in komen te staan. Het kan argwaan geven bij ouders (school denkt vast dat we slechte ouders zijn) en daardoor kunnen ouders hun kind bij thuiskomst bevragen: 'Wat heeft school allemaal aan je gevraagd en wat heb je gezegd?'. Het is goed om dit te voorkomen doordat er afstemming is geweest tussen school en de ouders.
- c. Als ouders bang zijn voor wat het kind gaat vertellen kunnen ze het kind zeggen dat hij/zij er niets over mag vertellen. Ouders zijn minder bang als ze weten dat school deelt met ouders en het uitgangspunt is dat er geen geheimen zijn.
- d. Het is voor ouders fijn om te weten dat de school het kind steunt.

Daarnaast is het contact opnemen met ouders altijd afhankelijk van de situatie. Het kan verstandig zijn om het niet bespreekbaar te maken met ouder i.v.m. de veiligheid. Belangrijk is dat je altijd bewust bent wat het doet met de veiligheid.

3- *Waarop moet je letten in het contact met ouders?* Het is belangrijk om in het contact met ouders naast de ouders te gaan staan en niet te veroordelen. Je weet immers niet precies wat er thuis is gebeurd. De focus moet op steun bieden aan het kind liggen.

4- *Je hebt de HwC melding op school gekregen. En dan?* Dan ben je er voor het kind. Het is aan de ondersteuningscoördinator (VO) of zorgcoördinator (MBO) in overleg met het kind te gaan hoe er steun geboden wordt.

5- *Mag je het in een dossier zetten?* Nee. Dat voelt tegenstrijdig. Maar bij dit project gaat het alleen om steun bieden in het VO/MBO. Eventueel kan je als ondersteuningscoördinator (VO)/ zorgcoördinator (MBO) wel de afweging maken om het mondeling in het zorgadviesteam in te brengen, maar ook dit mag je nergens noteren. Als je naar aanleiding van het steun bieden aan het kind zorgsignalen krijgt over de thuissituatie, volg je de meldcode. Informatie krijg je dan uit eerste hand van het kind en als het zorgen zijn betreffende huiselijk geweld of kindermishandeling is het belangrijk dit wel vast te leggen.

De voorwaarde voor het delen van informatie is dat er geen aantekeningen terug te vinden zijn. In de juridische afweging naar aanleiding van de AVG is de vraag gesteld of het bewaren van gegevens nodig is voor het verlenen van steun aan het kind na een incident en het antwoord daarop is nee. Steun kan gegeven worden zonder registratie van het signaal. Niet noodzakelijk is in dit geval dus niet doen.

6- *Redden we het om het op tijd op school gemeld te krijgen?* Wij doen ons uiterste best om de meldingen voordat de school begint door te sturen. Timing is ontzettend belangrijk. Maar we kunnen geen garantie geven. We komen uit een situatie dat het onderwijs het nu vaak helemaal niet weet dus het wordt sowieso een verbetering.

7- *Kan je ook werken met een systeem waar Leerplicht niet tussen zit?* Nee, je hebt Leerplicht nodig om uit te zoeken waar de kinderen op school zitten.

8- *Hoe zit het met de kinderen die over de grens naar school gaan?* De scholen waar deze kinderen op school zitten ontvangen geen signaal.

9- *Word je na een HwC signaal op de hoogte gehouden door Veilig Thuis?* Nee. Een school kan zelf altijd contact opnemen met Veilig Thuis voor advies of om een melding te maken.

10- *Moet je als school ook een melding doen bij VT na een HwC signaal?* Nee, dat heeft de politie al gedaan. Je moet wel de meldcode blijven volgen op het moment dat je nieuwe informatie krijgt en bij je eigen vermoedens.

11- *Kan de school geïnformeerd worden door VT op het moment dat er een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling is gedaan bij VT?* Nee, Veilig Thuis volgt zoals bij iedere andere zorgmelding het proces. Veilig Thuis voert een veiligheidsbeoordeling uit en aan de hand daarvan wordt besloten wat voor vervolg er passend is.

12- *Heeft Handle with care ook invloed op onze eigen meldcode of op onze zorg voor leerlingen?* Nee, het is niet vervangend voor wat er allemaal al is. Dat blijft gewoon lopen. HwC gaat puur om de directe aandacht en zorg binnen de relatie docent/kind direct na het geweldsincident.

13- *Is het mogelijk om een handle with care alert te krijgen op je telefoon zodat je niet altijd je mail of je telefoon in de gaten moet houden?* Nee. Het checken van het speciale e-mailadres kan snel en het onderwijs zal er zelf een vaste gewoonte van moeten maken.

14- *Mogen we het signaal delen met bijvoorbeeld schoolmaatschappelijk werk? Anders krijgen we reacties als 'Waarom weten wij dat niet?!'* Hier is HWC niet voor bedoeld. Binnen het protocol mogen we het HwC signaal alleen doorgeven aan de leerling en vragen wie het mag weten. Vanaf 12 jaar geldt dat jongeren inspraak hebben op wat er met hun privacy gevoelige gegevens wordt gedaan. Het is dus goed om als ondersteuningscoördinator/ zorgcoördinator goed het gesprek met de leerling aan te gaan over hoe school kan steunen. Voor sommige steun (uitstellen toets bijvoorbeeld) is het nodig dat een vakdocent geïnformeerd wordt. Voor steun van de mentor is het nodig de mentor te betrekken. Het is goed om als zorgcoördinator duidelijk te maken wat er dan wel of niet gedeeld wordt. Binnen school kan het genoeg zijn dat de ondersteuningscoördinator/ zorgcoördinator tegen de vakdocent zegt dat een toets niet gemaakt kan worden vanwege Handle with Care (of persoonlijke omstandigheden als dat de voorkeur van een leerling heeft). Dat zou dan voldoende moeten zijn. Het is goed om te beseffen dat zelfs als de leerling verder niet wil dat andere docenten het weten, de ondersteuningscoördinator/ zorgcoördinator het in ieder geval wel weet en dus een oogje in het zeil kan houden en de leerling ook later nog kan laten weten dat de deur altijd open staat.

15- *(G)MR moe(s)t instemmen en MR geïnformeerd worden over HwC, maar waarom heeft binnen het MBO de centrale studentenraad (leerlingenraad) instemmingsrecht en hoeft de ondernemingsraad alleen geïnformeerd te worden? Wat is onderbouwing?*

Op grond van de Wet op de ondernemingsraden (die geldt bij MBO) is geen overleg met of advies of instemming van de OR nodig over HwC. Informeren kan natuurlijk wel. Kijkend naar de regeling over deelnemersraden bij het MBO is eventueel nodig als HwC gerekend wordt tot het "welzijn" zoals bedoeld in art. 8a.2.2, lid 3, onder k, van de Wet educatie en beroepsonderwijs. Verder geldt ook de informatieverplichting van de AVG (hier art. 14) en op basis daarvan dienen de leerlingen geïnformeerd te worden. Voor het MBO is instemming van het bestuur en de leerlingenraad nodig voor invoeren HwC.

4. Voorbeelden

Via onderstaande voorbeelden krijgt u inzicht in de situaties die leiden tot een Handle with Care signaal:

1. Er is sprake van huiselijk geweld en/of kindermishandeling in een gezin met kinderen en de kinderen zijn thuis. De politie stelt het geweld en/of de kindermishandeling ter plaatse vast.
2. Een kind dat niet thuis was (bijvoorbeeld op de voetbalclub of uit logeren) tijdens een situatie van huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
3. Een kind dat op in zijn of haar kamer ligt te slapen tijdens een situatie van huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
4. Een kind dat zelf slachtoffer is van huiselijk geweld.

De volgende situatie leidt **niet** tot een Handle with Care signaal:

5. Een vriendin en/of vriend van de dochter/zoon logeert in het gezin tijdens een situatie van huiselijk geweld en/of kindermishandeling. De vriendin wordt niet meegenomen in het Handle with Care signaal. Voor de kinderen die op het adres in de regio Hart van Brabant ingeschreven staan en ook naar een school in de regio Hart van Brabant gaan, gaat wel een Handle with Care signaal uit.
6. Een kind heeft gescheiden ouders en staat ingeschreven bij zijn moeder. Bij de vader is een situatie van huiselijk geweld en/of kindermishandeling maar het kind was hier niet bij aanwezig.

5. Steun bieden

Het doel van Handle with Care is steun bieden aan de leerling die thuis in aanraking is gekomen met huiselijk geweld. Docenten kennen hun leerlingen en passen de steun hierop aan (in overleg met het kind). Maar we kunnen ons ook voorstellen dat het prettig is om er meer over te lezen of te horen.

Dat kan via de volgende mogelijkheden:

1. Op de website van het Regionaal Expertisecentrum Huiselijk geweld en Kindermishandeling (<https://expertisecentrum-hgkm.nl>) is informatie te vinden wanneer iemand zich zorgen maakt over een kind. Op de site is allerlei praktische informatie te vinden. Er is een specifieke pagina gemaakt over [Handle with Care](#) waar veel informatie te vinden is. Ook organiseert het expertisecentrum verdiepende trainingen Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling. Bij deze trainingen komt ook Handle with Care aan de orde.
2. Op de [website](#) van Augeo staan concrete tips en veel informatie over hoe er steun geboden kan worden aan kinderen. Ook staan er goede suggesties voor het contact met de ouders.
3. [Basismodule Handle with Care](#) in de online leeromgeving van Augeo Foundation (zonder inlog) De basismodule bevat heel overzichtelijk alle informatie over Handle with Care en hoe je steun kan bieden in de klas. Met: korte testimonials, handige tips, veelgestelde vragen met de antwoorden en extra materialen. Bekijk hem goed! Jij kan het verschil maken voor een kind.
4. Handle With Care Informatie & Tips (pdf)
Verder heeft Augeo een nieuw Handle with Care Informatie-document ontwikkeld voor scholen. Daarin vind je informatie, links en materialen over kindermishandeling in het algemeen en hoe je daar als school adequaat mee om kunt gaan. Volg deze link (www.augeo.nl/-/media/Files/HwC/Handle-with-Care-Informatie-en-Tips.ashx).
5. Handle with Care app voor op je smartphone
Daarnaast heeft Augeo een app ontwikkeld met extra informatie en tips over Handle with Care, steun en veerkracht. De app is voor leerkrachten van het basisonderwijs, waarin zij 15 dagen lang een tip of bericht krijgen over hoe zij kinderen snelle steun kunnen bieden na ingrijpende gebeurtenissen in het algemeen en na een Handle with Care-sigitaal in het bijzonder.
Via de link www.augeo.nl/nl-nl/handle-with-care/ondersteuning/ lees je hoe je de app downloadt.
6. Augeo Magazine
Wil je meer weten over veilig opgroeien dan kan je je ook abonneren op het Augeo Magazine. Hierin word je bijgepraat over de nieuwste ontwikkelingen, onderzoeken, dilemma's en besluiten rond de veiligheid van kinderen. Het magazine verschijnt 5x per jaar. Meld je aan om gratis abonnee te worden. www.augeo.nl/inschrijven/

7. [Workshop](#) 'veerkracht versterken'. Tijdens deze workshop worden de deelnemers meegenomen in het verhaal van Danny over zijn leven en wie voor hem het verschil hebben gemaakt om te kunnen staan waar hij nu staat. De deelnemers leren hoe zij veerkracht kunnen versterken en het verschil kunnen maken bij de doelgroep waarmee zij werken.

6. Veilig Thuis en Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

Wat doet Veilig Thuis na een zorgmelding van de politie?

Als de zorgmelding van de politie binnenkomt bij Veilig Thuis, maakt Veilig Thuis ALTIJD een veiligheidsbeoordeling. Naar aanleiding daarvan kan Veilig Thuis het volgende doen.

1. Verwijzen naar het lokale team (Veilig Thuis is na overdracht niet meer betrokken, het lokale team pakt het op);
2. Verwijzen naar een instelling of professional die reeds bij het gezin betrokken is (Veilig Thuis is na overdracht niet meer betrokken);
3. Overdragen aan het cliëntsysteem zelf; ouders geven aan zelf hulp te gaan zoeken of hebben een andere oplossing waarvan wordt ingeschat dat dat voldoende is of Veilig Thuis beoordeelt op basis van de melding dat er geen sprake is van Huiselijk geweld of Kindermishandeling en er geen overdracht nodig is. Direct betrokkenen krijgen dan wel een brief met een advies. (Veilig Thuis is na de overdracht aan ouders niet meer betrokken).
4. Veilig thuis krijgt actieve betrokkenheid en kan besluiten een dienst in te zetten. Voorwaarden en vervolg of onderzoek, waarbij het stellen van veiligheidsvoorwaarden centraal staat. Veilig Thuis kan de monitorfunctie uitvoeren nadat Veilig Thuis de veiligheidsvoorwaarden heeft opgesteld of onderzoek heeft gedaan en de casus overgedragen heeft aan een overdrachtpartij. De regie op het naleven van de veiligheidsvoorwaarden ligt bij de partij die het veiligheidsplan maakt met de direct betrokkenen. Veilig Thuis toets op het naleven van de veiligheidsvoorwaarden en of de veiligheid in gezin toeneemt/herstelt.
5. Er kan ook worden besloten dat geen van bovenstaande vervolgstappen nodig zijn omdat de melding bijvoorbeeld een laster melding blijkt te zijn. De bemoeienis van Veilig Thuis bij de melding wordt dan direct beëindigd.

Het is dus niet vanzelfsprekend dat Veilig Thuis bij alle zorgmeldingen zelf actief betrokken is door het inzetten van een dienst in de zin van doen van onderzoek of het stellen van veiligheidsvoorwaarden.

Als een school wil weten wat Veilig Thuis doet, dan kunnen ze kijken op de website www.veiligthuismiddenbrabant.nl en <https://expertisecentrum-hgkm.nl>.

Ze kunnen bellen met een medewerker van Veilig Thuis (0800-2000 of 013-7516789 voor professionals) voor het vragen van advies of ondersteuning of voor het doen van een melding. En wanneer er vraag is naar een voorlichting of training over huiselijk geweld of kindermishandeling en hoe dit bespreekbaar te maken, kan er worden gemaild naar het Regionaal Expertise Centrum Huiselijk geweld en kindermishandeling (<https://expertisecentrum-hgkm.nl>). Hiervoor kan contact worden opgenomen met de coördinator onderdeel scholing en deskundigheidsbevordering b.blommers@imwtilburg.nl / [06-41006921](tel:06-41006921)

Outreaching casemanagers Veilig Thuis

Bij Veilig Thuis Midden-Brabant werken twee outreachend casemanagers. Zij geven professionals vroegtijdig advies en ondersteuning, zodat preventief kan worden gehandeld en een melding kan worden voorkomen. Het gaat hier om ondersteuning bij concrete casussen. Denk aan het sparren over oplossingsrichtingen, het aansluiten en/of ondersteunen bij gesprekken of (netwerk-) overleggen of het geven van voorlichting of instructies. Ook wanneer scholen vragen hebben n.a.v. Handle with Care kan met hen contact worden opgenomen.

De outreachend casemanagers zijn Lian Lanslots en Kim Mandemakers. Zij zijn te bereiken via outreaching.cm@veiligthuismiddenbrabant.nl.

Scholen na Handle with Care signaal extra alert op Meldcode

Als een school een Handle with Care signaal ontvangt over een kind, dan moet deze school extra alert zijn op het volgen van de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. De school ontvangt namelijk geen precieze informatie over het geweld of de kindermishandeling maar alleen dát het heeft plaats gevonden. Het is voor school dus niet bekend welke informatie wel bekend is bij politie en wordt gedeeld met Veilig Thuis.

Besef van delen met Veilig Thuis

Het kan zijn dat school zelf ook zorgen heeft over het kind. Het kan ook zijn dat het kind naar de leraar toe meer vertelt over wat er thuis gebeurt dan de politie heeft gehoord of gezien. Mogelijk voelt het kind zich op school veiliger om erover te vertellen en vertrouwt hij de leraar dat er niets zal worden doorverteld. Het is echter onmogelijk om het kind in een gesprek te beloven dat de informatie veilig is en niet zal worden doorverteld. Daarom is het belangrijk dat leraren, wanneer ze met het kind spreken over de situatie thuis, zich beseffen dat het kind misschien informatie gaat geven die van belang is om te delen met ouders en daarna mogelijk met Veilig Thuis.

Belang van delen met Veilig Thuis

Veilig Thuis moet zo goed mogelijk een inschatting maken van de veiligheid van het kind. De informatie die school heeft is hiervoor ontzettend belangrijk. Veilig Thuis wil liever twee keer dezelfde informatie ontvangen dan geen informatie.

Nieuwe of aanhoudende zorgen?

Iedere nieuwe zorg of aanhoudende bestaande zorg is reden om opnieuw de meldcode te volgen. Het kan bijvoorbeeld zijn dat ouders aangeven bereid zijn hulp te accepteren en dat ze dit telefonisch toezeggen aan VT. Het kan zijn dat dit traject om wat voor redenen dan ook niet van de grond komt en dat de zorgen blijven of verergeren. Dan is het van belang dat betrokkenen rondom het kind de meldcode volgen. En er niet vanuit gaan dat er al hulp inzit dit het gaat oppakken. Daarom is het belangrijk dat de school de meldcode volgt bij nieuwe of aanhoudende zorgen.

App 'meldcode kindermishandeling', handig hulpmiddel!

Download de app Meldcode Kindermishandeling in de [App Store](#) of [Play Store](#). De app biedt docenten een laagdrempelige en anonieme mogelijkheid om vermoedens van kindermishandeling in kaart te brengen.

7. Brief voor ouders

Ruimte voor logo eigen school

Belangrijke informatie over: Handle with Care

Beste ouders en verzorgers,

Wij doen mee aan '**Handle with Care**' waarin wij samenwerken met de gemeenten in de regio Hart van Brabant. Het doel van '**Handle with Care**' is om een leerling/ studenten, die huiselijk geweld heeft meegemaakt en waarbij de politie is ingeschakeld, de volgende dag op school ondersteuning te bieden. Uit onderzoek blijkt dat dit veel verschil uitmaakt.

De ondersteuningscoördinator/ zorgcoördinator of de achterwacht bespreekt met de leerling wat hij of zij nodig heeft. Daardoor kan het stressniveau van de leerling/student dalen, kan de leerling/student sneller herstellen en kan mogelijke schade worden voorkomen. Om de leerling/student deze ondersteuning te kunnen bieden, worden wij geïnformeerd de door middel van een '**Handle with Care**-signaal'.

Als de politie voor een situatie van huiselijk geweld wordt ingeschakeld, dan kan het zijn dat zij een melding hiervan doorgeven aan Veilig Thuis. Zij geven daarbij ook aan dat er kinderen aanwezig waren. Nog los van de melding, zal Veilig Thuis op verzoek van de gemeente een HwC signaal doorgeven. De gemeente (medewerker van Leerplicht), die weet waar het kind op school zit, er ervoor zorgen dat de school een HwC signaal krijgt. Zij geeft **alleen** de volgende gegevens door aan de ondersteuningscoördinator/zorgcoördinator of de achterwacht waar de leerling op school zit:

- de naam van de leerling;
- de geboortedatum van de leerling;
- het signaal '**Handle with Care**'.

Bijzonderheden en **details** over de huiselijke situatie deelt Veilig Thuis en leerplicht **niet** aan ons mee.

De ondersteuningscoördinator/zorgcoördinator of de achterwacht die het signaal ontvangt, heeft zo snel mogelijk contact met de leerling en ze bepalen samen met welke collega's de informatie wordt gedeeld, om de leerling zo de ondersteuning te kunnen bieden die nodig is. Zo kan een leerling bijvoorbeeld een toets op een later moment opnieuw maken.

Wij gaan heel zorgvuldig met het signaal om. Het signaal slaan we **niet** op en registreren we niet in een systeem, omdat dit niet noodzakelijk is. Het doel van '**Handle with Care**' is immers puur om de leerling/student na een incident de ondersteuning te bieden die hij of zij nodig heeft op school. Het signaal is daarom **nergens** terug te vinden.

Wilt u meer weten over '**Handle with Care**', neemt u dan gerust contact met ons op.

Met vriendelijke groet,

Directeur van de school

8. Brief voor leerlingen

Ruimte voor logo school

Hallo beste leerling,

Deze brief gaat over wat school voor je kan betekenen als je getuige bent geweest van huiselijk geweld. 'Handle with Care (HwC)' helpt ons daarbij.

Wat is huiselijk geweld

Je ouders maken veel ruzie, schreeuwen naar elkaar, slaan elkaar en soms zelfs ook de kinderen. Er kan zoveel lawaai zijn dat de politie is gebeld en langskomt. Er zijn kinderen die elke week meemaken dat hun ouders ruzie hebben. En niet alleen met woorden, maar ook met slaan en schoppen. Of nog erger. Het leven onder die spanning in huis kan net zo erg en naar zijn als wanneer je zelf geslagen of op een andere manier mishandeld wordt. Bij deze vorm van huiselijk geweld gaan we HwC gebruiken om je beter op te kunnen vangen op school. Er zijn veel meer vormen van huiselijk geweld, kijk eens op: <https://veiligthuis-ken.nl/jongeren/wat-is-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling/>.

Wat is 'Handle with Care' (HwC)?

Letterlijk vertaald betekent het 'behandel voorzichtig, met zorg' en dat is precies het doel van HwC om een leerling die dit heeft meegemaakt en toch op school komt niet opzichtig, maar wel voorzichtig en met zorg te behandelen, maar jij hebt de regie.

Hoe werkt HwC?

Is de politie bij jou thuis geweest voor huiselijk geweld, dan kan het zijn dat zij een melding hiervan doorgeven aan Veilig Thuis. Zij geven daarbij ook aan dat er kinderen aanwezig waren. Nog los van de melding, zal Veilig Thuis samen met de gemeente (medewerker van leerplicht) die de informatie heeft waar jij op school zit, ervoor zorgen dat de onderwijscoördinator/zorgcoördinator van onze school een mail krijgt met alleen jouw naam en geboortedatum en in de mail staat 'Handle with Care': bijvoorbeeld *David Pieterse, 3-2-2006, Handle with Care*. De ondersteuningscoördinator/zorgcoördinator of de vervanger zijn de enigen waar het bericht binnen komt.

De school krijgt niet door wat er bij jou thuis aan de hand was. De andere leerlingen weten ook niets.

Wat doet school voor jou?

De ondersteuningscoördinator/zorgcoördinator zoekt jou op, het liefste voor je eerste lesuur, en vraagt je wat je nodig hebt die dag. Misschien wil je wel even op een rustige plek zitten of maak je een toets liever op een ander moment omdat je niet goed kan nadenken of niet hebt kunnen leren. Misschien wil je het wel proberen, maar herkansen als het niet lukte. Samen bespreken jullie wat jij

wilt en wie geïnformeerd mogen worden op school en wie niet en wie dat doet. Je kunt natuurlijk jouw verhaal vertellen als je dat wilt.

Als de politie niet is langs geweest, maar er is bij jou thuis huiselijk geweld en je wilt ook extra steun krijgen of er gewoon over praten, dan kun je terecht bij de counselors, je mentor of de ondersteuningscoördinator/zorgcoördinator of iemand anders op school waarmee je zou willen praten.

En daarna?

Wanneer de school een mail heeft ontvangen over een HwC signaal dan vinden wij het heel belangrijk dat we daar netjes en voorzichtig mee omgaan. De informatie wordt niet opgeslagen in een computer of in een dossier. Niemand kan dus terugvinden dat wij een mail hebben ontvangen met Handle with Care.

Als je over dit alles in de brief nog vragen hebt, ga dan zeker naar je de counselors, je mentor of de ondersteuningscoördinator/zorgcoördinator zodat zij het aan je kunnen uitleggen.

9. Tekst voor op website of schoolgids

Onze school doet mee aan het project ‘**Handle with Care**’ waarin wij samenwerken met de gemeente. Het doel van dit project is om een leerling, die huiselijk geweld en/of kindermishandeling heeft meegemaakt en waarbij de politie is ingeschakeld, de volgende dag op school een veilige omgeving te bieden. Uit onderzoek blijkt dat dit veel verschil uitmaakt.

De ondersteuningscoördinator/ zorgcoördinator zoekt de leerling op aan het begin van de schooldag. Samen bespreken ze wat de leerling nodig heeft en wie geïnformeerd mag worden op school en wie niet en wie dat doet.

De school kan de leerling zo tot steun zijn en op dat moment rekening houden met wat de leerling nodig heeft. Een toets van die dag kan bijvoorbeeld verzet worden naar een andere dag, of de leerling mag tijdens de les op een rustig plekje zitten om even tot rust te komen. Het is goed dat een leerling zich op dat moment gehoord, gezien en begrepen voelt. Door deze aandacht kan een leerling eerder tot rust komen, kan de leerling sneller herstellen van wat hij of zij heeft meegemaakt en kan mogelijke schade worden voorkomen.

Om de leerling deze ondersteuning te kunnen bieden, wordt onze school door middel van een ‘Handle with Care-sigitaal’ geïnformeerd. Als de politie voor een situatie van huiselijk geweld wordt ingeschakeld, dan zorgt de gemeente (medewerker van Leerplicht) ervoor dat alleen de volgende gegevens aan de ondersteuningscoördinator van de school worden doorgegeven:

- de naam van de leerling;
- de geboortedatum van de leerling;
- het signaal ‘**Handle with Care**’.

Bijzonderheden en **details** over de huiselijke situatie worden **niet** met ons gedeeld.

De ondersteuningscoördinator/ zorgcoördinator neemt contact op met ouders om hen te informeren over de genomen stappen op school nadat met de leerling is gesproken.

Als school gaan wij heel zorgvuldig om met het signaal. Bovendien slaan we het signaal niet op en registreren we het niet in een systeem. Het doel van ‘**Handle with Care**’ is puur om de leerling de dag na huiselijk geweld de ondersteuning te bieden die hij of zij nodig heeft. Het signaal is daarom **nergens** terug te vinden.

Wilt u meer weten over dit project, neemt u dan gerust contact met op met de ondersteuningscoördinator ... (gegevens toevoegen).

10. Werkproces Handle with Care

1. Na een oproep van de meldkamer gaat de politie ter plaatse.
2. Zij stabiliseren de veiligheid en volgen het primaire werkproces van de politie t.b.v. mogelijke strafrechtelijke feiten.
3. De agenten noteren de naam en de geboortedatum van de aanwezige minderjarigen (0 tot 18 jaar) en/of ingeschreven minderjarigen op het adres en geven aan de ouders/verzorgers aan (mits de situatie dat toelaat) dat zij een melding doen bij Veilig Thuis en dat er mogelijk een HwC signaal gaat richting de school.
4. Aan het einde van de dienst wordt het incident door de agenten volgens reguliere werkwijze verwerkt in de mutatie.
5. Elke ochtend lezen politiemedewerkers op het Zorg en Veiligheidshuis Midden-Brabant alle meldingen van de afgelopen 24 uur die voldoen aan twee eisen:
 - Geweld in afhankelijkheidsrelatie, huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
 - Eén of meerdere betrokken kinderen tussen de 4 tot 18 jaar.
6. Politiemedewerkers op het Zorg- en Veiligheidshuis Hart van Brabant lopen deze berichten vroeg in de ochtend na en voeren een korte controle uit om te verifiëren of er binnen de VT melding het ook om Handle with Care situaties gaat voegt dit toe aan de melding aan Veilig Thuis.
7. Na deze controle stuurt de politie deze melding met het HwC signaal (via een beveiligd systeem) zo snel mogelijk in de ochtend door aan Veilig Thuis. Die vervolgens de melding screent op HwC signalen. Het HwC signaal haalt Veilig Thuis uit de melding en gaat na of er nog meer kinderen van 4 tot 18 jaar op hetzelfde adres wonen. Vervolgens zet Veilig Thuis het HwC signaal voor alle kinderen zo snel als mogelijk door via een beveiligde mail door naar de gemeente (Leerplicht).
8. Een medewerker van Leerplicht gaat na op welke school deze kinderen zitten.
9. Vervolgens verstuurt Leerplicht het Handle with Care signaal naar het specifieke HwC-mailadres van de desbetreffende scholen, idealiter ruim voor 08:30 uur.
10. De vooraf bepaalde contactpersoon voor HwC op school controleert de mailbox aan ieder begin van de schooldag. Let op: voor het openen van de beveiligde mailbox dient het mailadres dat specifiek is aangemaakt voor Handle with Care te worden ingevuld. Als er een HwC signaal is, neemt de HwC contactpersoon de volgende stappen:
 - informeren van de ondersteuningscoördinator (VO)/zorgcoördinator (MBO) (er is een HwC signaal binnengekomen voor ... (naam jongere)). De ondersteuningscoördinator/zorgcoördinator zoekt de jongere op (voor of na les), vraagt aan de jongere wie op de hoogte mag zijn (bijv. mentor) en overlegt met jongere over steun. Indien mogelijk neemt hij of zij contact op met ouders om aan te geven dat het signaal is ontvangen en dat het kind steun ontvangt.
11. De contactpersoon HwC verwijdert vervolgens de mail met het signaal uit alle maillijsten (dus ook uit de prullenbaklijst).
12. Aanvullende opmerkingen:
 - a. aangezien leerplicht verder geen rol heeft, behalve dan het doorzetten van het HwC signaal naar de school, is het NIET de bedoeling om na het doorgeven van het signaal contact op te nemen met leerplicht. Voor advies kan er wel contact met Veilig Thuis worden opgenomen (zie hoofdstuk 7).

- b. De politie streeft er naar om tijdig de melding met HwC informatie aan te leveren bij Veilig Thuis. Deze streeft er naar om tijdig de informatie door te zetten naar leerplicht en leerplicht streeft er ook naar tijdig het signaal aan de scholen door te geven, maar het kan gebeuren dat een signaal toch later bij de school terecht komt dan 8.30 uur. Ook kan de politie niet garanderen dat 100% de situaties worden doorgegeven en de politie heeft aangegeven dat het ook kan voorkomen dat er gedurende de ochtend nog meer meldingen worden aangeleverd bij Veilig Thuis.

Wanneer wel en wanneer geen HwC signaal doorgeven

- De HwC signalen worden alleen aan scholen doorgegeven die deelnemen aan Handle with Care. Dat blijkt uit het feit dat zij akkoord zijn met het convenant en dat zij een specifiek HwC mailadres hebben aangemaakt.
- De HwC signalen worden alle schooldagen doorgegeven met uitzondering van de zomervakantie. Tijdens de zomervakantie worden er geen HwC signalen doorgegeven.
- Het HwC signaal gaat altijd naar de school waar de leerling op dat moment staat ingeschreven. Dat betekent dat:
 - Het van belang is dat de scholen zich houden aan de wettelijke termijn van in en uitschrijf termijn van 7 dagen, zodat leerplicht beschikt over de actuele inschrijving.
 - Er geen signaal aan school wordt doorgegeven wanneer de inschrijving van de leerling niet bekend is.
 - Er geen signaal aan school wordt doorgegeven wanneer de leerling een geheime (alias) (school)inschrijving heeft.
 - Er een signaal wordt doorgegeven aan de school waar de leerling is gedetacheerd onder voorwaarde dat leerplicht hiervan op de hoogte is en er ook een HwC mailadres bekend is c.q. het convenant ook is ondertekend. Wanneer leerplicht hiervan niet op de hoogte is en alleen kan zien waar de leerling staat ingeschreven, zal deze school het signaal ontvangen. De school zal dan zelf contact zoeken met de leerling.

11. Bescherming persoonsgegevens

Uitwisseling van informatie

De betrokken partijen delen minimale informatie. Alleen de naam en de geboortenaam van de kinderen waar het HwC signaal overgaat wordt gedeeld, zodat de school weet dat de politie bij de ouders thuis zijn geweest vanwege een melding huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Er wordt niet gedeeld wat er is gebeurd.

Daar komt bij dat de informatie alleen wordt gedeeld met de personen die een rol hebben in het werkproces. De mailboxen zijn alleen toegankelijk voor die personen die ook daadwerkelijk iets moeten doen. Zo moet de gemeenteambtenaar nagaan waar het kind op school zit. Binnen het onderwijs zal alleen de intern begeleider (PO) en de ondersteuningscoördinator (VO)/zorgcoördinator (MBO) het HwC ontvangen. Zij delen deze informatie met de leerkracht van de leerling (PO) of met de leerling zelf (VO/MBO).

Beveiliging van mail

Alle betrokken partijen werken met beveiligde mailboxen.

- Veilig Thuis haalt de informatie uit CORV en verstuurt de informatie met Zivver Secure E-mail.
- Gemeente Tilburg mailt via de Citrix Sharefile
- Gemeente Waalwijk mailt via Zivver Secure E-mail.
- Het onderwijs ontvangt alleen de mail en stuurt de mail niet verder door. De mailomgeving van de scholen zijn allemaal zodanig ingericht dat deze beveiligd is conform de richtlijnen van de AVG.

De mails worden na het ontvangen en het verzenden verwijderd uit alle mailboxen, zodat er ook geen back-up van de mail aanwezig blijft.

Hoe om te gaan met datalekken

De medewerkers die het HwC signaal versturen en ontvangen, hebben de verplichting om geconstateerde datalekken of beveiligingsincidenten te melden.

Datalekken zijn beveiligingsincidenten met persoonsgegevens. Incidenten zijn (de kans) op verlies of onrechtmatig gebruik van de gegevens. Binnen Handle with Care kan het bijvoorbeeld gaan om:

- Inbraak door een hacker
- Diefstal van een laptop waarop de HwC mail binnenkomt
- Het versturen van het HwC naar de verkeerde school.
- Het binnen het onderwijs digitaal verspreiden van het HwC signaal naar anderen dan de betrokken leerkracht van de leerling (PO) of zonder toestemming van de leerling (VO/MBO).

Bij het ontdekken van een beveiligingsincident of een datalek, ook in het geval van twijfel hierover, meldt de medewerker dit conform de richtlijnen van de eigen organisatie.

Bij een datalek wordt ook de projectleider Handle with Care geïnformeerd. Zij kan het datalek beoordelen en indien nodig convenantpartners informeren.

12. Rechten van betrokkenen

Informeren van betrokkenen (ouder(s), verzorgers en leerlingen)

Alle scholen informeren de ouder(s) en/of verzorgers en de leerlingen door een brief op te sturen naar de ouder(s) en verzorger(s). Ook geeft een school een brief aan de leerling en plaatst de school een bericht op de schoolwebsite en/of de schoolgids. Daarnaast is er voor het Primair Onderwijs een lesbrief voor de onderbouw en voor de bovenbouw opgesteld die de scholen kunnen gebruiken om de leerlingen in de klas te informeren over Handle with Care.

Wanneer de school een **'Handle with Care'**-signaal ontvangt over een leerling, zal de onderwijscoördinator (VO)/ zorgcoördinator (MBO) met de leerling zelf om te laten weten dat ze een signaal hebben ontvangen en steun aan het kind geven.

Recht op controle over persoonsgegevens

Ouders en leerlingen hebben het recht om te weten hoe er met hun persoonsgegevens wordt om gegaan. Binnen Handle with Care worden geen persoonsgegevens bewaard. Bij elke stap worden alle mails verwijderd. Ook wordt er geen informatie verwerkt in de dossiers op school. Ouders en leerlingen hebben altijd het recht om hun dossier op school en ook hun dossier bij Veilig Thuis op te vragen wanneer ze behoefte hebben aan inzicht. Hiervoor kunnen ze een verzoek bij de school en/of bij Veilig Thuis indienen.

Klachtenregeling

Het uitgangspunt is dat wanneer een ouder, verzorger en/of leerling ontevreden is over het feit dat informatie is gedeeld ten behoeve van Handle with Care, hij of zij altijd een gesprek kan aangaan met de school. Indien dit gesprek niet tot tevredenheid leidt en deze persoon een klacht wil indienen, kan er een klacht worden ingediend bij de school waar de leerling naar toe gaat. De school behandelt de klacht volgens de eigen klachtenregeling. De scholen zijn wettelijk verplicht om de klachtenregeling kenbaar te maken in de schoolgids.

Processtappen

Stap 1: Als een ouder, verzorger en/of leerling ontevreden is dan kan hij of zij in gesprek gaan met de onderwijscoördinator (VO)/ zorgcoördinator (MBO) en zijn of haar onvrede uiten.

Stap 2: Als het gesprek niet tot een oplossing leidt en de ontevredenheid gaat over de manier waarop de school om is gegaan met het HwC Signaal, kan er een gesprek plaatsvinden met de schooldirecteur, al dan niet in aanwezigheid met de betreffende medewerker.

Stap 3: Indien er nog steeds geen oplossing is, of de betreffende ouder, verzorger en/of leerling wil geen gesprek, dan wijst de school op de klachtenprocedure van de school waar de leerling op school zit. De schooldirecteur neemt contact op met de klachtenfunctionaris om aan te geven dat er mogelijk een klacht wordt ingediend. De klachtenfunctionaris en de schooldirecteur maken afspraken in hoeverre ze ook de andere samenwerkingspartners betrekken bij de klachtafhandeling. Ook informeert de klachtenfunctionaris de projectleider Handle with Care om afspraken te maken over het informeren over de voortgang en de uitkomst. Dit met als doel dat kan worden geleerd van de ontvangen klacht.

13. Monitoring

Om zicht te houden op het aantal signalen houdt leerplicht het aantal ontvangen HwC signalen bij en de naam van de school waar het signaal naar toe is gestuurd. Leerplicht houdt ook bij hoeveel van deze signalen niet zijn doorgezet. Veilig Thuis houdt de tijd bij tussen het moment dat het incident heeft plaatsgevonden in de thuissituatie en de ontvangen melding van de politie, zodat kan worden gemonitord hoeveel signalen aan de scholen zijn doorgegeven binnen 24 uur, binnen 48 uur, binnen 72 uur of langer na het incident.

Om de uitvoering van Handle with Care te monitoren en te evalueren zal een werkgroep met vertegenwoordigers van de gemeenten, Politie, Veilig Thuis en onderwijs (PO en VO) onder leiding van een projectleider periodiek bij elkaar komen. De werkgroep zal bespreken wat er wordt gemonitord en zo nodig het werkproces op onderdelen aanpassen. Daarnaast zal de werkgroep periodiek informatie ophalen bij de scholen hoe de scholen zijn omgegaan met de ontvangen signalen om van te leren. Het zal hier altijd gaan om zicht te krijgen op het algemene beeld, er zal nooit worden gevraagd naar de specifieke situatie van de leerling waar het HwC signaal over ging.

Daarnaast zullen Veilig Thuis Midden Brabant en leerplicht bijhouden wat de tijdsbesteding is van hun inzet.

14. Werkgroep

Er is een werkgroep ingericht met vertegenwoordigers uit de regio. Als u vragen of opmerkingen heeft, kunt u zich tot hen wenden. Augeo heeft Handle with Care ontwikkeld en ondersteunt deze werkgroep. Het wordt al in diverse regio's in Nederland uitgevoerd.

- Danielle Kloosterman Beleidsadviseur Passend Onderwijs regio Langstraat, dkloosterman@samenwerkingsverbandlha.nl

- Esther van de Zwaag adviseur integrale veiligheid Onderwijsgroep Tilburg, evdzwaag@onderwijsgroep Tilburg.nl

- Liselot Godschalx Bestuurssecretaris T-Primair, liselot.godschalx@t-primair.nl

- Hilke Verberne Operationeel Specialist B Portefeuille Zorg en Veiligheid – Hart van Brabant, hilke.verberne@politie.nl

- Patricia van der Graaf Manager Veilig Thuis Midden-Brabant, p.vandergraaf@veiligthuismiddenbrabant.nl

- Bianca Bijl Teammanager Leerplicht, bianca.bijl@tilburg.nl

- Marjan Sol beleidsmedewerker gemeente Waalwijk, msol@waalwijk.nl

- Jasper van de Reep projectleider Handle with Care Augeo, jasper@augeo.nl

- Alard Sas projectcoördinator Handle with Care regio Hart van Brabant hwc@tilburg.nl

De werkgroep heeft met diverse personen afgestemd. Eerder hebben Candide Kessels, beleidsadviseur Xpect Primair, Vanja Goossen, directeur van het Van Haestrechtcollege in Kaatsheuvel, Marjolein Verhees, intern begeleider St. Nuwelijn en Sophie van Leersum, intern begeleider De Bodde ook meegelezen met deze stukken.